

Şuşanın yetirmələri – şairlər və şairələr

Qarabag.com Şuşanın görkəmli yetirmələri haqqında materialların nəşrini davam edir və milli ədəbiyyatda zəngin bədii irs qoymuş məşhur Azərbaycan şair və şairələrinin siyahısını təqdim edir.

Nö	Ad, Soyad	Yaşadıq ı illər	Tarixdəki iz
1	Həsən bəy Hadi	1835 – 1900-cü illər	Həsən bəy Qarabağı Hadi təxəllüsü ilə şeir yazır. Onun mədəni irsi əsasən klassik janrda yazılmış qəzəllərdən, habelə epiqramlardan və həcvlərdən ibarətdir.
2	Qəmər bəyim Seyda	1881 – 1933-cü illər	Azərbaycan Respublikasının Elmlər Akademiyasının Əlyazmalar İnstitutunda onun 1918-ci ilə aid əlyazmaların iki nümunəsi saxlanılır: "Ağan canı" qəzəli və "Zülmün daşqını" pyesi
3	Abdulla Paşa Cənizadə	1782-1840-ci illər	0, nadir şair istedadına malik idi. Onun qələminə həm klasik poeziya nümnənləri, həm də lirik, folklor və hətta satirik şeirlər aiddir. Lakin, o əsasən öz epiqramları ilə şöhrət qazanmışdı
4	Qasım bəy Zakir	1784 – 1857-ci illər	Qasım bəy Zakir Azərbaycan ədəbiyyatının 19-cu əsrin birinci yarısının tənqidçi realizmin görkəmli nümayəndəsi idi, azərbaycanlıların ruslarla və Qafqaz xalqları ilə mədəni yaxınlaşmanın zəruriliyini təbliğ edirdi.

5	<u>İbrahim bəy Azər</u>	1836 – 1885-ci illər	Azər təxəllüsü ilə şeirlər yazırdı. İbrahim bəy Azər klassik tərzdə (əruz vəznində) Azərbaycan və Fars dillərində şeirlər yazırdı.
6	<u>Məmo bəy Məmai</u>	1849 – 1918-ci illər	Məmai təxəllüsü ilə şeirlər yazırdı. <u>Xurşidbanu Natəvanın</u> başçılıq etdiyi “Məclisi-üns” şairlər birliyinin ən fəal üzvlərindən biri idi.
7	<u>Mirzə Ələsgər Növrəs</u>	1836 – 1912-ci illər	Şuşada fəaliyyət göstərən “Məclisi-üns” şairlər birliyinin fəal üzvü idi.
8	<u>Mirzə Bəybaba Fəna</u>	1787 – 1867-ci illər	Fəna təxəllüsü ilə şeir yazırdı. <u>Suşa</u> şairlərinin siyahısını tərtib etmişdi, bir neçə kitabı üzünü köçürmüdü.
9	<u>Mirzə Hüseyn bəy Salar</u>	1824 – 1876-ci illər	Mərsiyyə şeir janrının ən yaxşı ustadlarından biri idi.
10	<u>Mirzə İbrahim bəy Səba</u>	1801 – 1877-ci illər	Savadlı və hərtərəfli bilikli olduğundan xalq arasında onu “Mirzə” adlandırdılar. “Səba” təxəllüsü ilə bir çox qəlboxşayan şeir yazıb.
11	<u>Mirzə Məhəmməd Katib</u>	1827 – 1889-cu illər	Mirzə Məhəmməd bəy öz yaradıcılığında klassik janr ilə bərabər aşiq şeirləri tərzinə də üstünlük verirdi.
12	<u>Mirzə Məhəmmədkərim bəy Kəbirli</u>	1785 – 1840-ci illər	0, Şuşada tikilən kafedral məscidin tərtib edilməsində iştirak edib, böyük məharət ilə bir neçə Quran əlyazma kitablarını yaradıb, müəllimlik ilə məşgül idi.
13	<u>Mirzə Rəhim Fəna</u>	1841 – 1931-ci illər	Mirzə Rəhim Fəna “Məclisi üns” (“Dostlar birlüyü”) <u>Xurşidbanu Natəvanın</u> başçılıq etdiyi şairlər birliyinin yaradılmasının təşəbbüskarlarından biri idi.

1 4 .	<u>Mirzə Sadıq</u> <u>Piran</u>	1822 – 1893-cü illər	Piran təxəllüsü ilə şeirlər yazırırdı. Şeirlər Tez-tez <u>Xurşidbanu Natəvanın</u> başçılıq etdiyi şairlər birliyində iştirak edirdi.
1 5 .	<u>Molla</u> <u>Zeynalabdin</u> <u>Sağəri</u>	1791 – 1854-cü illər	Molla Zeynalabdin Sağəri iki divanın (şeirlər toplusu) müəllifidir Azərbaycan və Fars dilində, onu qəzəlləri, ғasidy, rübai ləri və digər şeirlərinin sayı mindən artıqdır.
1 6 .	<u>Məhəmmədəli</u> <u>bəy Məxfi</u>	1832 – 1892-ci illər	Məhəmmədəli bəy “Əhvalati Qarabağ” tarixi əsərin müəllifi hesab edilir. Müəllif öz əsərində daha böyük diqqət və yer Qaarabağın memarlıq abidələrinə, tarixi səxsiyyətlərinə, adət-ənənələrinə və etnoqrafiyasına ayırır.
1 7 .	<u>Məhəmməd</u> <u>bəy Aşıq</u>	1800 – 1861-ci illər	XIX əsrдə Qarabağda yaradıcılıqla məşğul olan şairlərin ən yaşlılarından, böyüklerdən biridir. Aşıq təxəllüsü ilə yazırırdı.
1 8 .	<u>Mir Möhsün</u> <u>Nəvvab</u>	1833 – 1918-ci illər	Özünün acdığı tipoqrafiyada şeirlər yazır və kitablar çap edirdi. Onun əsərləri arasında “Təzkireyi- Nəvvab” böyük maraq yaradır, burada yüzdən çox XIX əsrin Qarabağ şairlərinin həyat və yaradıcılığı haqqında ətraflı məlumat toplanıb.
1 9 .	<u>Nəcəfqulu</u> <u>bəy Seyda</u>	1858 – 1936-ci illər	Şairin ölümündən onillər sonra, 2006- ci ildə AMEA Əlyazmalar İnstitutu tərəfindən Nəcəfqulu bəy Şeydanın şeirlər kitabı hazırlanıb çap olundu.

2 0 .	<u>İsgəndər</u> <u>bəy</u> <u>Rüstəmbəyov</u>	1845 – 1918-ci illər	Bütün ömrü boyu maarifləndirici mövqedə dururdu, elmi, mədəniyyəti, tərbiyyəni müdafiə edirdi, tez-tez Şuşa, Ağdam sakinləri qarşısında çıxış edərək, onları təhsilə savada çağırırdı.
2 1 .	<u>Baba bəy</u> <u>Şakir</u>	1770 – 1844-cü illər	Baba bəyin satirası sərt idi, açgöz bəyləri, savadsızlıq yayan din xadimlərini, korrupsiyaya meylli məmurları, qəddar və kobud komendantları, zabitləri və dövlət məmurlarını ifşa edirdi.